

GIFT MED AL-QAIDA. OCH STOLT.

En svensk man har tagit värvning för al-Qaida i Irak. Hemma i Rinkeby är hans fru stolt. När statsmakten väljer att inte kartlägga den religiösa extremismen vet vi inte hur representativa de är.

Av **Per Gudmundson**

Ledarskribent på *Svenska Dagbladet*

Illustration av Riber Hansson

DU KAN JU få veta så pass mycket att han ... Han är inte död. Han lever fortfarande.

Det är på kvällen den 4 oktober 2009 och jag lyckas äntligen få tag i Gunilla, som vi kan kalla henne, i hennes hem i Rinkeby. Och den jag frågar om är hennes make. Det är första gången hon talar om honom med en journalist.

För drygt ett och ett halvt år sedan offentliggjorde forskare vid krigsakademin West Point en stor mängd dokument som amerikanska trupper beslagtagit vid räder mot al-Qaidas fästen vid Iraks gräns mot Syrien. *The Sinjar Records*, som samlingen heter, består av papper som 606 utländska jihadister fyllt i när de tagit värvning hos al-Qaida i Irak, eller i al-Qaidas mer nationalistiska frontorganisation Islamiska staten i Irak. Ett av dem namngav Gunillas make.

Enligt värvningsdokumentet fick svensken täcknamnet Abu Mua'az när han i slutet av 2007, via Egypten, anlände till värvningsstationen i Syrien. Med sig hade han körkort, pass, klocka och 2700 dollar. Pengarna tog värvningskoordinatören, en man som heter Ashraf och som Abu Mua'az ska ha lärt känna på sin pilgrimsresa, hand om. Bortsett från kontaktuppgifter till anhöriga fyllde Abu Mua'az också i vilken uppgift han ville få, om han ville bli vanlig krigare – eller martyr.

– Uppgifterna på dokumenten stämmer, säger Gunilla. Min

make har varit i Irak. Var han är nu, det kan jag inte säga.

Gunilla är alltså gift med en man som tagit värvning i al-Qaida. Men det tycker hon inte är något att skämmas över.

– Ja, vi delar ju åsikterna. Jag är ju också muslim, så jag tycker inte att han har gjort någonting konstigt. Jag anser att det tillhör vår religion. Att muslimer också ska ha rätt att skydda sig själva och inte bara stå där när andra länder bombar sönder dem.

Tvärtom låter Gunilla stolt. Hon betonar att maken inte valt att bli självmordsbombare.

– Om du läser vad min make svarar på de där papperen, så valde han att vara en aktiv soldat – på samma sätt som amerikanerna är där. Enligt religionen så är det enda han har velat göra att hjälpa andra muslimer. Och han har inte åkt dit för att köra någon buss till någon marknad och spränga sig själv och en massa kvinnor och barn i luften. Det är inte alls vad det handlar om.

Exakt vad Abu Mua'az gjort vet ingen, förstås. Men den organisation han tog värvning i var redan då känd för blodiga terrordåd, som det mot Mansour Hotel i Bagdad den 25 juni 2007, då 13 personer dog, varav flera var viktiga sunnitiska ledare.

Men att han lämnade henne med tre barn och gravid med det fjärde för att gå med i al-Qaida har hon full förståelse för.

– Det är klart att det är tufft, men det går. Jag tror ändå att jag kommer att få se honom igen, säger Gunilla med syftning på paradiset.

– Varför inte låta honom göra det han vill och det han blir glad över, och känna att han gör någonting bra för sina systrar och bröder i islam, och framför allt för Guds skull?

Gunilla, som under sin niqab alltså är en svensk kvinna på 33 år, har ett eget företag – en webbshop som säljer heltäckande islamiska kvinnokläder och andra nischprodukter riktade till dogmatiska muslimer. Hon är en

aktiv debattör på internet, och under pseudonym en av de flitigaste på Sveriges största debattforum för muslimer, Sindbad, där hon är en förebild för unga tjejer. Första gången hon och jag kom i kontakt med varandra kallade hon mig jude. Det var menat som en förolämpning.

Gunilla är inte ensam.

– Ja, stöd från andra personer med samma åsikter som jag, javisst får jag

”Jag tror ändå att jag kommer att få se honom igen”, säger Gunilla med syftning på paradiset.”

det. Men, det finns säkert också folk som tycker att det är jättekänsigt. Det är faktiskt inte så många som vet om vem jag och vem min make är. Det gör bara mina närmsta vänner.

SÄKERHETSPOLISEN ÄR förtegen med uppgifter om hur omfattande de islamistiska rörelserna är i Sverige. I själva verket finns enbart en offentlig seriös uppskattning. I *Neo* 4-2007 beräknade terrorismforskaren Magnus Norell grovt antalet personer till cirka 1 500. Av dem ansågs något hundratal vara jihadister.

Inte heller i den politiska förvaltningen har man något vetenskapligt hållbart underlag. Marcus Brixskiöld är departementsråd på Integrations- och jämställdhetsdepartementet, som låtit kartlägga omfånget av de andra tongivande extremist-rörelserna, den autonoma och vit makt-rörelsen. Hur många jihadister som finns kan han inte svara på.

– Vi har inte kunskap om det i dag. Jag kan varken bekräfta eller demente-

ra de siffrorna.

Gunilla vet att det finns fler svenskar som har rest ut i världen i jihad.

– Jag har inte några siffror, men det är många, säger Gunilla. Sen kanske det finns fler som har män som har dött, eller som har blivit fängslade någonstans på vägen. Den siffran är högre än de som verkligen har kommit fram.

Gunilla anser att kriget mot terrorismen är ett krig mot islam.

– Ni kallar det för terrorism, men det är inte alls terrorism. En muslim som har suttit i Sverige och mått dåligt över att amerikanerna bombar sönder muslimer som inte kan försvara sig själva, har rest på sig från sin dator och rest dit för att hjälpa sina bröder och systrar. Det är vad min man har gjort. Och sen om ni vill kalla det för en terrorhandling, det är upp till er, men så ser inte jag det, och så ser inte min make det heller.

DET ÄR LÖRDAGEN den 3 oktober, och den två år gamla organisationen Muslimska mänskliga rättighetskommittén (MMRK) håller ett heldagsseminarium på Bio Rio vid Hornstull i Stockholm. Temat för dagen är ”Medierna och ’Kriget mot terrorismen’”, och rubriken för just den här paneldiskussionen är ”Varför rapporterar svenska medier som de gör om muslimer?”. På scenen sitter Anna Dahlberg, chef för *Expressens* ledarsida, Niklas Ekdal, tidigare chef för *Dagens Nyheter*s ledarsida, Mikael Olsson, programledare för P1-programmet *Konflikt*, samt jag själv, ledarskribent på *Svenska Dagbladet*.

Den korrekte och värtalige moderatören Kitimbwa Sabuni – ja, han är släkt med integrationsminister Nyamko Sabuni – leder samtalet, som till sin uppbyggnad liknar en anklagelseakt. Publiken, som ser ut att vara en cirka femtio personer stor blandning av aktivister från det muslimska föreningslivet och den sorts vanliga vänsterungdomar som dyker upp på evenemang om medier och kriget mot terrorismen, verkar

förhålla sig skeptisk till oss medierepresentanter. Den lyssnar förvisso noggrant när vi instämmer i problemformuleringen, exempelvis den om schabloniseringen i massmedierna, men hänskrattar när någon av oss påstår att USA är en demokrati, och många ryggar till när Anna Dahlberg antyder att det skulle kunna finnas skäl att misstänka att det inte är slumpen som fört den svenske före detta Guantánamofångenen Mehdi Ghezali till Pakistan igen.

Det är inte vår paneldebatt som är huvudattraktionen. Före oss har två av seminariets fixstjärnor just avhandlat ungefär samma frågeställning, fast ur ett brittiskt perspektiv. Den ene släpptes från Guantánamo i januari 2005, och leder sedan dess Cageprisoners, en stödorganisation för muslimer som fängslats världen över i kriget mot terrorismen. Organisationen målsättning är att alla – alla – fångar på Guantánamo

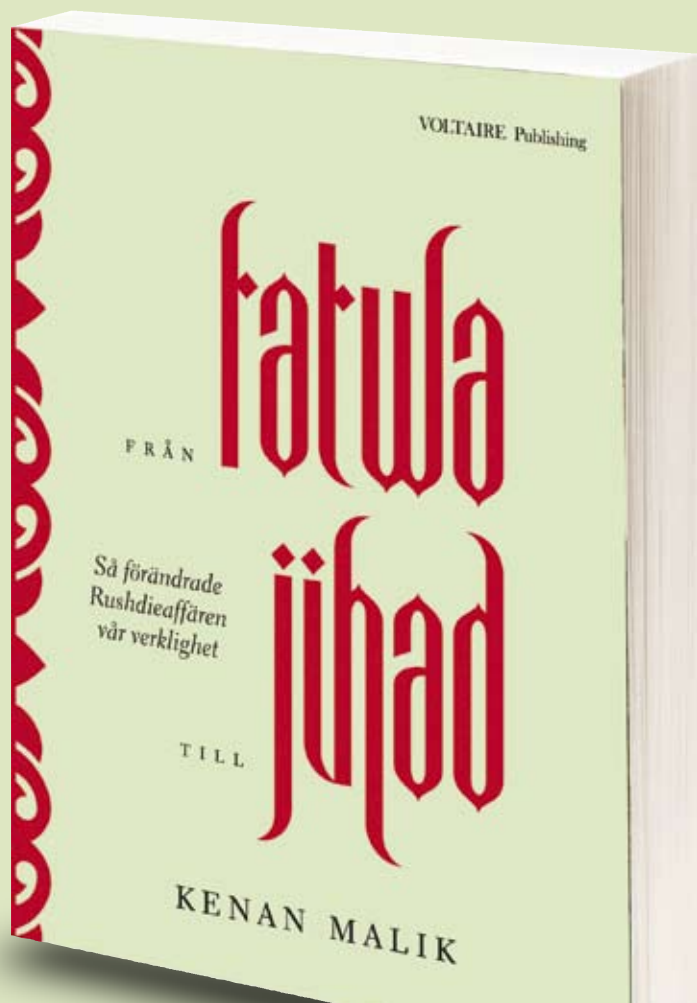
ska släppas till sina hemländer och ges amnesti i stället för att ställas inför rätta.

Den andre är ordförande för *Islamic Human Rights Commission*. Det är en brittisk organisation vars kritiker menar finansieras av Iran, som en frontorganisation för att, med mänskliga rättigheter som argument, föra fram islamisternas positioner. I Storbritannien har man ådragit sig en hel del kritik. Inte minst efter att ha uppmanat anhängarna att donera pengar till den libanesiska terrororganisationen Hizbollah och efter att ordföranden demonstrerat insvept i en Hizbollahflagga, något han menade var "ovanligt eller kontroversiellt bland MR-aktivister". På scenen i Bio Rio är båda överens om att kriget mot terrorismen egentligen är ett krig mot islam.

STRÅLKASTARLJuset bländar en smula, men den främre delen av den

gamla funkissalongen syns klart från scenen. Jag känner igen Mattias Gardell, religionsvetaren bakom boken *Bin Ladin i våra hjärtan*, i vilken han förhoppningsfullt lanserade begreppet folkhemsislamism. Tråkigt nog för Gardell kom begreppet i dålig dager när en av de folkhemsislamister han pekat ut, en världsberömd egyptisk tv-predikant, hyllade Hitler för att han hade satt judarna på plats, och dessutom lovade att fullfölja det Hitler inte hann med.

Lite längre bak ser jag Gösta Hultén, en av de få som kommit Mehdi Ghezali riktigt nära, i samband med att han skrev hans biografi och styrde Ghezalis mediekontakter efter hemkomsten från Guantánamo. Han beskriver Ghezali som djupt och övertygat troende. Det var Hultén som avbröt presskonferensen när Ghezali sade om Usama bin Ladin att "Jag känner honom inte som person och därför kan jag inte döma

Torbjörn Elensky på Dagens Nyheter har läst den:

"[Från fatwa till jihad] är den bästa och viktigaste boken som skrivits om dessa saker ... Alla som är seriöst intresserade av kampen mot rasism och för likheten inför lagen som medborgarskapets grundbult bör läsa Kenan Malik."

Vi vill att du också läser den

1989 protesterade tusentals muslimer med ett exemplar av *Salman Rushdies* bok "Satansverserna" längs gatorna i en brittisk stad, innan de ceremoniellt brände upp boken. Det var en handling motiverad av ilska och förolämpning, men lika mycket ett uträknat agerande för att chockera och uppriöra. Och det gjorde mer än så: bilderna av den brinnande boken blev från och med denna dag en symbol för muslimsk ilska.

Tryckt och spriden i dussintals länder tillkännagav dessa protestbilder födelsen av en ny värld. I dag, 20 år senare, har frågorna kring Rushdieaffären – såsom islams relation till västvärlden, betydelsen

och värdet av multikulturalism, gränserna för vad som tolereras i en liberal värld – blivit utmärkande för vår tid.

Genom att ta *Ayatollah Khomeinis* fördömande fatwa mot Salman Rushdie som sin startpunkt, undersöker *Kenan Malik* hur de radikala delarna av islam fick sitt grepp om muslimska samhällen, hur multikulturalismen bidrog till denna process, och hur Rushdieaffären har förändrat hela grunden för debatt och uttrycksfrihet.

"Från fatwa till jihad" är en originell och levande redovisning av en av de viktigaste historiska händelserna under de senaste 25 åren. Läs den.

honom.” På senare tid har Hultén grundat Charta 2008, en annan organisation för mänskliga rättigheter som inriktar sig särskilt på kriget mot terrorismen.

Samtalet kommenteras av en ung man, Mohammed Amin Kharraki, som är ordförande för föreningen Sveriges Unga Muslimer. Jag har träffat honom förut, i en tv-debatt. Vid det tillfället menade jag att det var självklart att Sakerhetspolisen försökte hålla koll på det fåtal som tillhör radikala eller våldsbenägna kretsar. Han ansåg att det var kränkande för muslimer.

DET ÄR ETT illustert sällskap. Men vad som slår mig är de gula namnappar – reserverade platser för deltagare och viggäster – som hängts upp på främsta raden. De två tomma platserna längst ut till vänster är märkta med Embassy of Sudan och Embassy of Pakistan.

Jag sitter alltså på en konferens om muslimers mänskliga rättigheter, på de anklagades bänk, medan representanterna för två av världens största förbrytarregimer på området har reserverade platser på första parkett.

Jag får intrycket att Sverige här har begåvats med en egen MR-rörelse, vars huvudsakliga uppgift tycks vara att korrumpdera innebörden av begreppet mänskliga rättigheter. Det handlar inte längre om universella rättigheter. Det handlar om ett speciellt särintresse som vill flytta fram sina positioner. Mer som den brittiska muslimska förebillden än som svenska Charta 2008, som har ett sekulärt 68-vänsterperspektiv.

Jag får ordet när frågeställningen gäller huruvida medierna borde vara mer försiktiga i rapporteringen. Niklas Ekdal har då sagt att man förstås

ska vara aktsam så att debatten inte blir som i Danmark, men att pressen ändå måste beskriva vad som faktiskt händer i världen.

Jag säger att jag tvärtom skulle vilja se en hårdare granskning. Att jag dessutom skulle vilja se medierna borra i det faktum att nästan inga länder med muslimsk folkmajoritet har demokrati, att kvinnors friheter och rättigheter är eftersatta i alla muslimskt dominerade länder. Jag förklarar att svensk kristendom i hundratals år varit plågad av antisemitism, som man nu i princip har kastat av sig. Att svenska kyrkor fortfarande lider av homofobi, men att debatt och granskning håller på att få bort det.

– Kan det finnas något i själva religionen islam? frågar jag provocerande.

Publiken är inte med mig. När ordet släpps fritt riktas huvuddelen av frågorna mot mig, och efter paneldiskussionen kommer några unga åhörare och vill prata med mig. De undrar hur jag kan påstå att USA är en demokrati. De menar att även Sverige är en skendemokrati. Och att diktatur väl inte är något problem om invånarna är nöjda. Men de är artiga och pratsamma, precis som vänsterungdomar i alla tider om man tar sig tid att snacka.

För att vara en organisation för mänskliga rättigheter drar MMRK till sig förbluffande många som verkar ha en avvikande uppfattning om vad mänskliga rättigheter är.

DET ÄR ONSDAG den 14 oktober. Mehdi Ghezali har nu varit hemma i Sverige i tre dygn. Varken han eller hans reskamrater har ännu gett några intervjuer. Han greps den 28 augusti i ett sällskap om tolv personer. Med ogiltiga doku-

”Att ordföranden för Sveriges muslimska råd och al-Qaida-hustrun inte delar varandras åsikter kan tyckas vara ett onödigt påpekande. Men det är väldigt viktigt.”

ment hade de bilat från Iran in i Pakistan på väg mot den talibantäta regionen Waziristan.

När Ghezali kom hem till Sverige från fånglägret i Guantánamo i juli 2004 blev han något av en galjonsfigur för dem som ville protestera mot de oförrätter som onekligen begåtts i kriget mot terrorismen. Men Ghezali var tillbakadragen och skydde offentligheten. När han väl framträdde var det dock ingen dålig uppbackning han fick. Den här gången låter det annorlunda.

Mehdi Ghezali greps i sällskap med

tre andra svenska medborgare: paret Munir Awad och Safia Benaouda, samt deras tvååriga barn. Inte heller för Awad och Benaouda är det en ny erfarenhet att hållas fängslade efter att ha gripits i en stridszon. De bägge greps vintern 2007 på flykt undan Etiopiens invasion av Somalia, som syftade till att störta de Islamiska domstolarna från makten. Safia Benaouda, då sjutton år gammal och gravid, greps tillsammans med hustrun till en man som sedermera erkänt att han tränat med al-Qaida i Somalia och därför dömts till fängelse

i USA för terroristbrott. Benaouda och den nio år äldre Awad hade tagit sig till Somalia från Dubai, där de enligt egen uppgift varit på semesterresa. Senare förklarades resan till Somalia med att paret blivit besvikna på Dubai, och att de två därför velat besöka "ett riktigt muslimskt land".

Vad som aldrig kommenterades, dock, var de i religiös bemärkelse konstiga detaljerna i det unga paret berättelse. En omyndig rättrogen muslimsk kvinna på resa i arabvärlden utan sällskap av en manlig släkting, men med pojkvän, är till exempel mycket sällsynt. I Dubai är det till och med förbjudet. Den enda rimliga förklaringen är att paret redan då varit gifta enligt muslimsk rättstradition.

Även den sjuttonåriga Safia Benaoudas graviditet torde – om allt gått rätt till enligt sedvänjorna – ha krävt ett äktenskap. Detta är inget märkligt för muslimska kulturer, även om det går stick i stäv med svensk praxis och myndighetsutövning att låta minderåriga ingå äktenskap.

Mamman till Safia Benaouda, det vill säga ordföranden i Sveriges muslimska råd, Helena Benaouda, menade då att dottern "kidnappades och fångslades". Den här gången talar hon ut, efter en lång tids tystnad, i SVT:s *Uppdrag granskning*. "Vi ville bara se hur det ser ut", ska vara dotterns förklaring den här gången. Tyvärr ges inga svar på vad som drivit henne till Pakistan, eller vilka kretsar hon umgås i. I studiosamtalet efteråt framför Mohammed Amin Kharraki från föreningen Sveriges unga muslimer åter sin tes att bevakning av jihadiströrelser innebär ett skuldbeläggande av muslimer.

– **SOM MOR** tycker jag inte att det var alltför bright att ge sig iväg på en sån här resa med ett litet barn. Jag vet inte vad deras syfte var med att åka dit.

Nej, Gunilla vill inte säga så mycket om Mehdi Ghezali, Safia Benaouda och Munir Awad. Men hon avfärdar tanken

på att Helena Benaouda i det fördolda skulle sympatisera med dotterns av allt att döma radikala ideologi.

– Hon delar inte mina åsikter, kan jag säga.

Att ordföranden för Sveriges muslimska råd och al-Qaida-hustrun inte delar varandras åsikter kan tyckas vara ett onödigt påpekande. Men det är väldigt viktigt. Dels för att en vanlig from muslim som Helena Benaouda inte ska misstänkliggöras, och inte minst för att det understryker klyftan mellan jihadisterna och de breda muslimska organisationerna. Jihadisterna tycker att vanliga muslimer är avfallingar från den rätta läran, och hymlar inte med det. Extremiströrelser är till sin natur exkluderande. Men breda rörelser vill vara inbjudande och allomfattande – ibland till den grad att de tycks försvara extremisterna.

Kanske rör det sig om en trogiven lojalitet mellan bröder och systrar, som gör att företrädare för de stora muslimska organisationerna sammanblandar terroristjakt med förföljelse av muslimer. En lojalitet som kan utnyttjas.

DET ÄR MÅNDAG den 19 oktober. Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson skriver i *Aftonbladet* under rubriken "Muslimerna är vårt största utländska hot", och startar därmed ett ramaskri i svensk offentlighet. I svepande ordalag generaliserar han om muslimer på ett sätt som närmast är kränkande för både läsare och utpekade. Vad väldigt få av hans motdebattörer tycks inse är att svepande generaliseringar bara är möjliga i ett debattklimat där kunskap och exakta begrepp är frånvarande.

När statsmakten väljer att inte kartlägga den religiösa extremismen, kan populisterna skuldbelägga hela det muslimska kollektivet. När självutnämnda talesmän för breda religiösa grupper påstår att kartläggning av extremister är hetsjakt på alla muslimer, kan rasisten påstå att alla muslimer är potenti-

ella extremister. Och när muslimska MR-grupper relativiserar fri- och rättighetsbegreppen, kan den som vill tumma på muslimers rättigheter göra samma sak.

Om extremisterna vet vi skrämmande lite. I det senaste fallet, från Pakistan, har rapporteringen varit osäker. Även i en rättsstat skulle korrekt information vara mycket knapphändig i ett liknande fall, och Pakistan är knappast heller något under av pressfrihet. Och mediernas fokus har glidit bort från Mehdi Ghezali till den unga Safia Benaouda. Men vad hon tycker och hur hon tänker är det ingen som vet. Hon är än så länge tyst inför pressen.

I själva verket vet vi väldigt lite om hur unga svenska radikala tjejer i hel-täckande niqab resonerar.

JAG FRÅGAR GUNILLA hur hon och Abu Mua'az träffades.

– Det var väl tio år sedan, men han var inte praktiserande muslim då. Vi möttes väl som alla andra människor.

– Han fann sin väg någonstans under en sommar när han kom hem från sitt hemland. Och jag försökte med alla medel och konster visa för honom att han hade gjort något jättedumt och att islam var något jätteknasigt. Så jag bestämde mig för att läsa så mycket som möjligt för att gräva fram så mycket skit jag bara kunde hitta om islam. Men jag hittade förklaringar som var logiska om allting. Så ju mer jag försökte gräva fram dåliga saker blev jag intresserad själv.

Till slut blev hon vad hon kallar sann muslim. Och att vara sann muslim är något som förpliktigar, menar hon.

– Om man tar sin religion på allvar, om man har den verkligen i sitt hjärta, så ska man resa på sig som man. Man ska hjälpa sina systrar och bröder i islam, det är en plikt.

Din make, är han fortfarande aktiv i kampen?

– Det kan jag inte svara på, säger Gunilla hemlighetsfullt. Men det hoppas jag att han är. I någon form av kamp. ☎

”JAG ÄR HELT FÖR MASSINVANDRING”

För drygt tjugo år sedan fanns knappt någon som såg sig som muslim i Storbritanien. Men efter fatwan mot Salman Rushdie mötte Kenan Malik jublande konvertiter från vänsterrörelsen.

Av **Mattias Svensson**

Redaktör på Neo

FATWAN MED dödshotet mot författaren Salman Rushdie för boken *Satansverserna* 1989 blev i västvärlden startskottet för muslimsk identitet och vänsterns och liberalers återtag från att hävda universella rättigheter. I boken *Från fatwa till jihad – så förändrade Rushdieaffären vår verklighet* ger den brittiske författaren Kenan Malik, utbildad neurobiolog och idéhistoriker, en rik historisk bakgrund och sammanfattning av debatten sedan dess.

Det är händelser som även påverkade Kenan Malik personligen. Plötsligt mötte han gamla vänner från vänstern och antirasiströrelsen som blivit muslimska aktivister, demonstrerar för att Rushdies bok ska förbjudas och jublar över ayatolla Khomeinis fatwa. Andra uttalade sin förstå-